

Tekst Dyrektywy o należytej staranności zatwierdzony

15 marca 2024 r. państwa członkowskie Unii Europejskiej osiągnęły kompromis w sprawie ostatecznego kształtu Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Dyrektywa nakłada na firmy obowiązek dołożenia starań w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom działalności biznesowej w odniesieniu do m.in. praw człowieka i środowiska naturalnego.

I. Unijna dyrektywa o należytej staranności przedsiębiorstw

Celem Dyrektywy dotyczącej należytej staranności przedsiębiorstw w kontekście zrównoważonego rozwoju (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD) jest zapewnienie, że firmy aktywnie przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju poprzez odpowiedzialne zarządzanie swoimi łańcuchami dostaw i działaniami biznesowymi. Przewiduje ona wprowadzenie wymogu przeprowadzania przez przedsiębiorstwa należytej staranności (due diligence) w zakresie środowiskowym i społecznym, co obejmuje integrację odpowiedzialności społecznej i środowiskowej w politykę firmy, identyfikację i ocenę ryzyka, zapobieganie i minimalizowanie negatywnych wpływów, monitorowanie skuteczności podjętych działań oraz komunikowanie o wynikach.

II. Firmy są objęte dyrektywą CSDDD

Dyrektywa CSDDD swym zakresem ma objąć spółki i grupy kapitałowe zatrudniające ponad 1000 pracowników o przychodzie większym niż 450 mln euro. Wprowadzana będzie stopniowo i obowiązywać ma pierwsze podmioty od 2027 r. Będą to spółki i grupy kapitałowe zatrudniające powyżej 5000 pracowników, o przychodach netto powyżej 1,5 mld euro. Od 2029 roku Dyrektywa miałaby objąć spółki i grupy kapitałowe zatrudniające powyżej 3000 pracowników, o przychodach netto powyżej 900 mln euro.

III. Integracja należytej staranności do polityki firmy

Zgodnie z Dyrektywą CSDDD firmy muszą zintegrować proces należytej staranności dotyczącej praw człowieka i środowiska do swojej ogólnej strategii i polityki operacyjnej. Wymaga to opracowania i wdrożenia jasnych procedur, które zapewniają identyfikację, zapobieganie i minimalizację potencjalnych negatywnych wpływów działalności firmy na prawa człowieka i środowisko. Przedsiębiorstwo musi w związku z tym opracować jasną i zrozumiałą politykę należytej staranności, która odzwierciedla zobowiązania firmy do identyfikacji, zapobiegania, minimalizacji i rekompensaty negatywnych wpływów jej działalności na prawa człowieka i środowisko. Integracja należytej staranności do polityki firmy wymaga zatem zobowiązania na najwyższym szczeblu zarządzania, ciągłego zaangażowania i otwartości na dialog, a także gotowości do dostosowywania praktyk biznesowych w odpowiedzi na identyfikowane ryzyka i wyzwania.



IV. Identyfikacja i ocena ryzyka

Przedsiębiorstwa są zobowiązane do regularnego przeprowadzania szczegółowej oceny ryzyka, aby zidentyfikować potencjalne i faktyczne negatywne skutki ich działalności na prawa człowieka i środowisko. Ocena ta powinna obejmować zarówno operacje własne firmy, jak i działania podmiotów z jej łańcucha dostaw i łańcucha wartości. Ryzyka dla praw człowieka mogą obejmować naruszenia praw pracowniczych, naruszenia praw lokalnych społeczności, naruszenia praw do ziemi, naruszenia praw konsumentów, oraz inne naruszenia praw człowieka, jak dyskryminacja, przymusowa praca czy naruszenie praw do prywatności. Ryzyka środowiskowe mogą obejmować degradację środowiska, zanieczyszczenie powietrza i wody, utratę bioróżnorodności, nadmierne wykorzystanie zasobów naturalnych i emisję gazów cieplarnianych.

V. Zapobieganie i minimalizacja negatywnych wpływów

Gdy firma zidentyfikuje ryzyka negatywnych wpływów, musi podjąć skuteczne działania zapobiegawcze lub korygujące, aby zapobiec tym wpływom lub zmniejszyć je do minimum. Wymaga to opracowania i wdrożenia planów działań zapobiegawczych i korygujących, a także śledzenia postępów i skuteczności tych działań. Plan działania powinien być integralną częścią polityki firmy w zakresie odpowiedzialności społecznej i środowiskowej, a jego realizacja powinna być włączona do ogólnych procesów zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie. Plan powinien zawierać realistyczny harmonogram wdrożenia poszczególnych działań, w tym terminy osiągnięcia celów. Harmonogram ten powinien umożliwiać regularne monitorowanie postępów i dostosowywanie działań w razie potrzeby.

VI. Monitorowanie i raportowanie

Zgodnie z Dyrektywą, firmy są zobowiązane do monitorowania skuteczności wdrożonych środków należytej staranności oraz regularnego raportowania na temat swoich działań i postępów w zakresie należytej staranności. Raportowanie powinno być przejrzyste i dostępne dla wszystkich interesariuszy. Firmy są zobligowane do raportowania na temat swoich działań związanych z należyłą starannością co najmniej raz w roku. Raporty powinny obejmować informacje o politykach i procedurach wdrożonych w celu integracji zasad należytej staranności, wynikach oceny ryzyka, środkach zapobiegawczych i korygujących podjętych w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyka, a także skuteczności tych środków. Ponadto, raporty powinny zawierać informacje o wszelkich rzeczywistych negatywnych skutkach, które wystąpiły, mimo podjętych działań zapobiegawczych.



VII. Współpraca i zaangażowanie interesariuszy

W Dyrektywie podkreślono znaczenie współpracy i dialogu z interesariuszami, w tym z pracownikami, społecznościami lokalnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w procesie należytej staranności. Firmy powinny angażować interesariuszy w identyfikację ryzyka, opracowywanie i wdrażanie planów działań. Szczególną uwagę należy poświęcić zaangażowaniu społeczności lokalnych oraz grup szczególnie narażonych na negatywne skutki działalności przedsiębiorstwa. Dyrektywa podkreśla potrzebę uwzględnienia ich opinii i doświadczeń w procesie oceny ryzyka oraz opracowywania i wdrażania środków zapobiegawczych. Ponadto przedsiębiorstwa są zachęcane do współpracy z partnerami biznesowymi w całym łańcuchu dostaw w celu wspólnego zarządzania ryzykami związanymi z prawami człowieka i środowiskiem. Firmy powinny też utworzyć mechanizmy umożliwiające interesariuszom zgłaszanie uwag i skarg dotyczących potencjalnych negatywnych wpływów działalności przedsiębiorstwa. Mechanizmy te powinny być łatwo dostępne, sprawiedliwe i transparentne, umożliwiając skuteczną komunikację i rozpatrywanie skarg.



KRZYSZTOF MAKSYMIK
Audit Partner,
członek Zarządu
tel.: +48 22 543 16 00
Krzysztof.Maksymik@bdo.pl



Ewa Matyszewska
Dyrektor ds. Komunikacji
i Zrównoważonego Rozwoju
tel.: +48 22 543 16 00
Ewa.Matyszewska@bdo.pl

VIII. Dostęp do środków zaradczych

W przypadku wystąpienia negatywnych wpływów firmy muszą zapewnić dostęp do skutecznych środków zaradczych dla poszkodowanych przez swoje działania. Obejmuje to zarówno wewnętrzne procedury rekompensaty, jak i wspieranie dostępu do zewnętrznych ścieżek rozstrzygnięcia sporów. Środki zaradcze są kluczowym elementem procesu należytej staranności, pozwalającym na odpowiedź na zaistniałe szkody lub naruszenia. Co ważne, dostęp do środków zaradczych obejmuje zarówno negatywne skutki wywołane bezpośrednio przez same przedsiębiorstwa, jak i te powstałe w ich łańcuchach dostaw. Skuteczne środki korygujące mogą obejmować przeprosiny, rekompensatę, odszkodowanie, naprawę szkód środowiskowych, przywrócenie do stanu pierwotnego, a także gwarancje niepowtarzania się naruszeń. Firmy są zobowiązane do informowania opinii publicznej o dostępnych środkach zaradczych oraz o wynikach procesu rozpatrywania skarg i środków korygujących.

Niniejszy materiał nie stanowi wyczerpującej informacji, ani nie stanowi opinii prawnej. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji prosimy o zasięgnięcie szczegółowej porady u Ekspertów z danej dziedziny.

BDO to międzynarodowa sieć niezależnych firm audytorsko – doradczych, których współpraca koordynowana jest z centralnego biura w Brukseli. Początki BDO sięgają 1963 roku. W Polsce BDO działa od 1991 roku. Mamy 5 biur, w: Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach.

BDO od lat doceniane jest w prestiżowych Rankingach dotyczących działalności m.in. Działów: Audytu oraz Doradztwa Podatkowego.

Ostatnie wyróżnienia dla firmy dotyczą Rankingów:

Firm i Doradców Podatkowych Dziennika Gazety Prawnej za 2022 rok:

- I miejsce Najlepsza Firma Doradztwa Podatkowego w kategorii firm średnich Rzeczypospolitej i Parkietu za 2022 rok:
- Najbardziej Aktywna Firma na Giełdzie (IV miejsce)
- Najlepsza Firma Audytorska (V miejsce)
- Najlepsza Firma badająca spółki giełdowe (VI miejsce)

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, ul. Postępu 12, 02–676 Warszawa;
tel.: +48 22 543 16 00, fax: +48 22 543 16 01, e-mail: office@bdo.pl

BDO